

ΤΟΜΟΣ ΧΙΧ
VOLUME ΧΙΧ

ΤΕΥΧΟΣ 1, 2
FASCICULE 1, 2

**ΔΕΛΤΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

**BULLETIN
DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE**

Α΄ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

**ΑΘΗΝΑ - ATHÈNES
1983 - 1989**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Ε.Σ.Ε.) 1988-1990

Πρόεδρος:	Ν. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ, Καθηγητής Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας Παν/μίου Αθηνών
Αντιπρόεδρος:	Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ, Σπηλαιολόγος
Γεν. Γραμματέας:	ΓΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Γεωλόγος, Ε.Ο.Τ.
Ειδ. Γραμματέας:	Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Λέκτορας, τομέα Ιστορικής Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας Παν/μίου Αθηνών
Ταμίας:	Θ. ΣΚΟΥΡΑΣ, Ιατρός
Β. ταμία:	Ι. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ, Γεωλόγος-Ερευνητής Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»
Εφ. αρχείου:	Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Σχεδιάστρια
Εφ. υλικού:	Λ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Τεχν/γος, Ηλεκτρολόγος- Μηχανικός
Σύμβουλοι:	Β. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, Αρχαιολόγος, ΥΠ.ΠΟ Π. ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, Φιλόλογος Χ. ΔΕΛΗΓΩΡΓΗ, Αρχαιολόγος

Ανακοίνωση της Σύνταξης:

– Στο «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας», δημοσιεύονται μελέτες, άρθρα και ανακοινώσεις μελών της, καθώς και μελών άλλων Εταιρειών, Συλλόγων και Οργανώσεων Ελληνικών ή ξένων, που συνεργάζονται με την Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία.

– Όλες οι δημοσιεύσεις αφορούν τη Γεωγραφία, Γεωλογία, Παλαιοντολογία, Ορυκτολογία, Υδρολογία, Βιολογία, Ζωολογία, Αρχαιολογία, Λαογραφία και Ιστορία των Σπηλαίων και κάθε καρστικής μορφής των Ελληνικών περιοχών.

– Τα κείμενα που δημοσιεύονται εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων τους. Ιδιαίτερα στα κείμενα που αποτελούν ανακοινώσεις συνεδρίων, η Συντακτική Επιτροπή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε ουσιαστική αλλαγή και την ευθύνη έχουν αποκλειστικά οι συγγραφείς τους.

– Αναδημοσίευση άρθρων, εργασιών, ανακοινώσεων ή αποσπασμάτων τους δεν επιτρέπεται χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα τους και της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας.

– Τα χειρόγραφα, που στέλνονται στη Συντακτική Επιτροπή πρέπει να είναι στην τελική τους μορφή δακτυλογραφημένα και για τη γλωσσική ομοιομορφία του «Δελτίου της Ε.Σ.Ε.» στη νεοελληνική γλώσσα, με τη φροντίδα των συγγραφέων.

– Το «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας» εκδίδεται κάθε χρόνο και η κυκλοφορία του είναι διεθνής.

– Για κάθε πληροφορία σχετική με το «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας» μπορείτε να απευθύνεστε στη διεύθυνση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Μαντζάρου 11, 106 72, Αθήνα
Τηλ.: (01) 36 17 824

ΤΟΜΟΣ XIX
VOLUME XIX

ΤΕΥΧΟΣ 1
FASCICULE 1

ΕΤΟΣ
1983

**ΔΕΛΤΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

**BULLETIN
DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE**

**ΑΘΗΝΑ - ATHÈNES
1983 - 1988**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Μέλος της «ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ»

Γραφεία: Μαντζάρου 11, 106 72 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνο: 36.17.824

SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

Membre de l' «UNION INTERNATIONALE DE SPÉLÉOLOGIE»

Bureau: 11, rue Mantzarou, GR – 106 72 ATHÈNES, GRÈCE

Téléphone: 01 - 36.17.824

«ΔΕΛΤΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ»

Ετήσια έκδοση της Ε.Σ.Ε.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Δρ. Γ. Θεοδώρου, Λέκτορας Γεωλογικού Τμήματος Πανεπιστημίου Αθηνών

Α. Αθανασίου, Γεωλόγος

«BULLETIN DE LA SOC. SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE»

Edition annuelle de la S.S.G.

DIRECTION - CORDINATION:

Dr. G. Theodorou, A. Athanassiou

Copyright: Société Spéléologique de Grèce

11, rue Mantzarou

GR - 106 72 ATHÈNES, GRÈCE

ΔΕΛΤΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΥΧΟΣ 1

	σελ.
Βράβευση της Ε.Σ.Ε. από την Ακαδημία Αθηνών	7
Ε. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ-ΔΙΚΑΙΟΥΛΙΑ: Λεξιλόγιο όρων που αφορούν το παλαιοπεριβάλλον	9
Γ.Ε. ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Σπηλαιολογικές έρευνες στην Κεφαλληνία	33
Γ. Ε. ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Σπήλαιο «Σκορδο(υ)λάκια» Ασφένδου Σφακίων Κρήτης	39
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Σπήλαιο «Σκαλιών» Καλύμνου	43
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ, Γ. ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ, Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΤΟΣ, Κ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σπήλαιο «Γλυφάδα» Δυρού Λακωνίας – Εξερεύνηση νέου τμήματος	49
Ι. ΙΩΑΝΝΟΥ: Σπηλαιολογικές έρευνες στην Πάρο	63
Λ. Ι. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Σπήλαιο-υπόγειος ποταμός «Βοσκόνερο» ή «Βοσκοβρυση» Μεσορόπης, Παγγαίου όρους, Καβάλας	75
ΧΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σπήλαιο «Βλοχού» Αγρινίου	82
Χ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ, Ι. ΙΩΑΝΝΟΥ: Σπήλαιο Ευμενίδων ή Μπύρνας ή Πύρνας	83
Χ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Σπηλαιοβάραθρο Παλιοεκκλησιάς Κερκύρας	87
Λ. Ι. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Σπήλαια κοινοτήτων Μεσάς-Μέλισσας και Μυρτοφύτου, Συμβόλου όρους Καβάλας	89
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ, Η. ΒΑΜΒΑΚΑΣ, Ε. ΚΟΝΙΑΡΗ: Σπηλαιολογικές έρευνες στη νήσο Σκόπελο	94
Π. ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ: Σπηλαιολογικές έρευνες στην περιοχή Βελεστίνου Μαγνησίας	100
Ε. ΤΣΙΜΠΑΝΗΣ: Σπήλαιο «Γιάχαλη» Ματαράγκα Αχαΐας	105
ΧΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σπήλαιο «Γουρουνοσπηλιά» Μετοχίου Δίρφους Ευβοίας	109
Π. ΔΗΜΗΤΡΕΛΟΣ: Σπήλαιο «Δρακοντοσπηλιά» Ανάφης	111
Θ. ΚΙΤΣΕΛΗΣ: Σπήλαιο «Κάρκανο» Κουκουνάρας, επαρχίας Πυλίας	113
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Βαραθρώδες σπήλαιο «Στυμφαλίας» Δροσοπηγής Κορινθίας	116
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Σπήλαιο «Μπούρμπουλα» Τουρακίου Μεσσηνίας	120
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ, Κ. ΖΟΥΠΗΣ: Σπηλαιοβάραθρο «Λυκούργου» ή «Αγ. Νικολάου», Δολών Μεσσηνίας	124
Π. Ι. ΦΙΛΙΠΠΟΥ-ΑΓΓΕΛΟΥ: Το Πανείο της Αναφλύστου	131

Σ. ΚΙΡΔΗΣ: Σπήλαιο «Νεροσπηλιά» Κοκκοτών Μαγνησίας	134
Γ. ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ: Σπηλαιολογικές έρευνες στην περιοχή Ολύμπων Χίου	136
Κ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Βάραθρο «Αγίου Σώστη» Τριφυλίας	140
ΧΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σπηλαιολογικές έρευνες στην περιοχή Μετοχίου Δίρ- φους Ευβοίας	142
ΧΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΑΒΤΖΗΣ: Σπήλαιο «Πεύκου» Μετοχίου Δίρφους Ευβοίας	147
Σ. ΚΙΡΔΗΣ: Σπηλαιοβάραθρο «Τρύπα του Κολάκ» Σαϊτά Αρκαδίας	150
Σ. ΚΙΡΔΗΣ: «Δίδυμες Σπηλιές», Σέτας Ευβοίας	152
Σ. ΚΙΡΔΗΣ: Σπηλαιοβάραθρο «Παγοσπηλιά» ή «Απάτη», Κάτω Σέτας Ευβοίας	153
Σ. ΚΙΡΔΗΣ: Σπηλαιοβάραθρο «Πλατιά Ράχη», Σέτας Ευβοίας	153
Χ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Θ. ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Σπήλαιο Σκουτόγραβας Κρήνης Κερ- κύρας	154
Γ. ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ, Γ. ΔΑΛΑΜΑΓΚΑΣ, Κ. ΖΟΥΠΗΣ: Σπηλαιοβάραθρο «Φούσα» Πηγής Λέσβου	157
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Σπήλαιο «Λαβύρινθος», Γόρτυνος Ηρακλείου Κρήτης	160
Θ. ΣΚΟΥΡΑΣ: Μεγάλη Σπηλιά (Graspilea), Οχτωινιάς Καρυστίας Ευβοίας	166

ΤΕΥΧΟΣ 2

Α΄ Παγκρήτιο Σπηλαιολογικό Συμπόσιο-Σεμινάριο επιστημονικής και αθλητικής Σπηλαιολογίας	176
Θ. ΔΕΤΟΡΑΚΗ: Ο Ελευθέριος Πλατάκης και το έργο του	180
Μ. Δ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Στρωματογραφικά συμβάντα και γεωλογική εξέλιξη της Κρήτης κατά τον Ανώτερο Καινοζωικό αιώνα	185
Ι. ΣΑΚΕΛΛΑΡΑΚΗ: Η αρχαιολογική έρευνα του Ιδαίου Άντρου	188
Ν. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ, Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Απολιθωμένα Σπονδυλωτά της Κρήτης	191
Κ. ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ: Στοιχεία Βιολογίας και προβλήματα διαχείρισης των κρητικών σπηλαίων	200
Δ. ΒΑΚΑΛΟΥΝΑΚΗ: Η δυσμενής επίδραση του φωτισμού των σπηλαίων στο φυσικό τους διάκοσμο, μέτρα ανημετώπισης	206
Χ. Ι. ΜΑΚΡΗΣ: Σπήλαιο Πρίνου Ρεθύμνης	216
Β. ΣΙΜΙΤΖΗΣ: Καρστ και Υδρογεωλογία	233
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Η συμβολή του Ελευθέριου Πλατάκη στην ανάπτυξη της Σπη- λαιολογίας στην Κρήτη	236
Κ. ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ: Ελληνογιουγκοσλαβική σπηλαιολογική αποστολή στην Κρήτη . Σπηλαιοκαταδύσεις	241 245
Π. ΠΛΕΣΣΙΑΣ, Χ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Σ. ΚΙΡΔΗΣ: Σπηλαιοδιάσωση	253
Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Συναντήσεις για την δημιουργία Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας των κρατών της Ε.Ο.Κ.	255
Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ: Διεθνή και Εθνικά Σπηλαιολογικά Συνέδρια στα οποία συμμε- τείχε η Ε.Σ.Ε. — Ανακοινώσεις, δημοσεύσεις	257
Συμπεράσματα του Α΄ Παγκρήτιου Σπηλαιολογικού Συμποσίου	262
Γενικό Πρόγραμμα 3μηνου Σεμιναρίου Επιστημονικής-Αθλητικής Σπηλαιολογίας	269